

Finska Fortumledningens miljardoptioner väcker ilska

HELSINGFORS. Statliga energijätten Fortums ledning har optioner och andra bonusar som är värda cirka 4,5 miljarder kronor. Avslöjandet av jätteoptionerna i det statsägda bolaget har fått politiker och allmänhet att reagera våldsamt och i går sammanträdde riksdagens ekonomiutskott för att reda ut hur optionsrätterna varit möjliga.

Det kan inte vara rimligt att Fortums vd Mikael Lilius tjänar hundra gånger mer än presidenten, säger Jouko Skinnari (s) ordförande för riksdagens ekonomiska utskott.

–Vi måste utreda detta. Ett dylikt bonusförfarande är orimligt och strider mot människors rättssuppfattning, säger Skinnari.

Skinnari sammankallade genast utskottet som ska förbereda ett nytt bonussystem som i framtiden ska omöjliggöra liknande oförtjänsta jätteoptioner. Skinnari hänvisar till USA där utvecklingen går mot avskaffandet av optioner eftersom man anser att ett gott resultat inom ett bolag inte uppnås bara genom några nyckelpersoners insats, utan genom hela personalens arbetsinsats.

Även finansministern och s-le-

daren Eero Heinäluoma har hunnit fördöma Fortums optioner och kallar dem överdimensionerade.

Fortums miljardoptioner avslöjades av Helsingin Sanomat förra veckan. Tidningen räknade ut att ledningen och några hundra nyckelpersoner åtnjuter ett bonussystem som sammanlagt är värt över 4,5 miljarder kronor. Vd:n Mikael Lilius sitter på en optionspott vars värde uppgår till över 100 miljoner kronor och dessutom betydande aktiesporrar. De åtta högsta cheferna har rätt till en tiondel av optionspotten eller ungefär en halv miljard kronor.

Samtidigt befinner sig staten i en svår likviditetssituation.

AVSLÖJANDET HAR lett till en storm på ledar- och insändarplats. De ekonomiska sporrarna är gigantiska för vilket bolag som helst, men alldeles speciellt för ett bolag som åtnjuter en ohotad monopolställning. Kritikerna anser det vara ett rofferi av skattemedel utan like och att det närmast är väderleksförhållandena i världen som pressat upp energipriserna och aktiekurserna, inte Fortums ledning.

Fortumledningens optionsvinster är i samma klass som mobiltillverkaren Nokias under de bästa åren.

Enligt Skinnari kommer riksdagens

ekonomiutskott inte att söka syndabockar, men man kommer att höra de två tidigare socialdemokratiska handels- och industriministrarna Sinikka Mönkkäre och Erkki Tuomioja och de tjänstemän som var med om att skapa Fortums belöningsmodell.

MINISTERIETS HÖGSTA tjänsteman, kanslichef Erkki Virtanen, har presenterat staten i Fortums styrelse som godkänt optionsmodellen.

Fortums övriga personal kommer också i åtnjutande av ett bonussystem men utdelningen på verkstads-golvet är mycket blygsam jämfört med chefernas.

Dessutom har 190 Fortumchefer en skräddarsydd aktiesporre som skapades år 2002 när staten ville slopa optionssystemet. Fortums chefer fick dock behålla sina gamla optioner. Aktievinsterna är fördelaktigare än optionsvinsterna eftersom de beskattas lindrigare. Fortums ledning får utöver allt detta dessutom lön som är baserad på resultat. Trots att regeringen beslutat att resultatlönen inte får överstiga 40 procent av årslönen så får den på Fortum stiga till 50 procent.

Finska staten äger 51,4 procent av Fortum.

STEFAN LUNDBERG
ekonomi@dn.se

Mikael Lilius, vd på statliga Fortum, och hans kolleger i ledningen har optionsrätter och andra bonusar till ett värde av 4,5 miljarder kronor.

ARKIVFOTO: HÅKAN LINDGREN